

กฎหมายการแข่งขันทางการค้าในอาเซียน: ความแตกต่างระหว่างกฎหมายของมาเลเซียและไทย*

ลัฐิกา เนตรทัศน์*

บทนำ

ในระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม (Liberalism) การแข่งขันระหว่างผู้ประกอบการในตลาดเป็นกุญแจสำคัญที่จะทำให้กลไกตลาดทำงานได้อย่างเต็มที่ โดยแนวคิดพื้นฐานของระบบเศรษฐกิจดังกล่าวคือการทำให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดตอบสนองความต้องการที่มีอยู่อย่างไม่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยที่รัฐไม่ควรเข้าไปแทรกแซงตลาด แต่ควรปล่อยให้หน่วยเศรษฐกิจ (เอกชน) มีเสรีภาพอย่างเต็มที่ในการใช้ทรัพย์สินที่ตนเป็นเจ้าของ^๑ อย่างไรก็ตาม ในสถานะที่ผู้ประกอบการมีเสรีภาพในการประกอบธุรกิจอย่างเต็มที่ในระบบตลาด โดยปราศจากกฎเกณฑ์ควบคุมพฤติกรรมย่อมมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดการใช้อำนาจโดยมิชอบเพื่อแสวงหากำไรในการขายสินค้าหรือบริการ ซึ่งจะส่งผลให้กลไกตลาดไม่สามารถทำงานได้และนำไปสู่สถานการณ์ที่เรียกว่า ความล้มเหลวของตลาด (market failure) รัฐบาลจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเข้าไปแทรกแซงให้กลไกตลาดทำงานได้ตามปกติ ด้วยการส่งเสริมและธำรงไว้ซึ่งการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรมในตลาด โดยเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการแทรกแซง คือ กฎหมายการแข่งขันทางการค้า (Competition Law)^๒

กฎหมายที่เกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้าไม่เพียงแต่จะมีบทบาทและความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจภายในประเทศเท่านั้น แต่เมื่อการแข่งขันได้ขยายจากภายในรัฐสู่ระดับภูมิภาค จึงจำเป็นที่อย่างยิ่งที่จะต้องมีการกฎหมายที่รองรับต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ในกรณีของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) ที่มีเป้าหมายในการสร้างตลาดเดียว (single market) ให้เกิดขึ้นในภูมิภาค ในแผนประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านกฎระเบียบโดยรวมในระดับภูมิภาคให้อาเซียนมีนโยบายการแข่งขันและมีตลาดที่ทำงานตามกลไกอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงให้มีการบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันอย่างมีประสิทธิภาพบนพื้นฐานของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศระหว่างประเทศและตามแนวทางที่อาเซียนได้ตกลงร่วมกัน^๓ จึงเห็นได้ว่ากฎหมายการแข่งขันทางการค้าก็ยังคงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการกับพฤติกรรมต่อต้านการแข่งขันทางการค้าในระดับภูมิภาค ทั้งยังเป็นเครื่องมือในการรักษาไว้ซึ่งประเทศสิทธิภาพทางเศรษฐกิจอันเกิดจากการแข่งขันอย่างเสรี

* บทความนี้เผยแพร่เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒

* นักวิเคราะห์และจัดทำข้อมูลกฎหมาย ฝ่ายอาเซียนและกิจการต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ ฆราวาส ปรีดาศักดิ์. (๒๕๕๖). *หลักเศรษฐศาสตร์จุลภาค*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

^๒ สุธีร์ ศุภินิตย์. (๒๕๕๕). *หลักการและกฎเกณฑ์แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๕๒*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

^๓ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. (๒๕๕๙). *แผนงานประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ๒๐๒๕*. กรุงเทพฯ: กระทรวงการต่างประเทศ.

และเป็นธรรม ตลอดจนขับเคลื่อนกระบวนการเป็นตลาดรวม (single market) ให้เกิดขึ้นได้ดังเจตนารมณ์
ดังนั้น บทความฉบับนี้จึงมีวัตถุประสงค์ในการนำเสนอข้อมูลกฎหมายการแข่งขันทางการค้าของประเทศ
สมาชิกอาเซียน โดยเลือกศึกษากฎหมายของประเทศมาเลเซียเปรียบเทียบกับไทยเป็นกรณีศึกษา
เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนากฎหมายและนโยบายการแข่งขันในอาเซียนให้สอดคล้องกันต่อไปตามแผนงาน
ของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

กฎหมายการแข่งขันทางการค้าของมาเลเซีย

มาเลเซียบังคับใช้รัฐบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๕๓ (Competition Act 2010)^๔
เป็นกฎหมายหลักในการควบคุมการแข่งขันทางการค้า โดยรัฐบัญญัติดังกล่าวบังคับใช้กับกิจการหรือธุรกิจ
(enterprise) ที่ประกอบกิจกรรมเชิงพาณิชย์อันเกี่ยวข้องกับสินค้าหรือบริการ รวมถึงกิจการหรือบริษัทย่อย
(subsidiary company) ที่ไม่ได้เป็นอิสระจากบริษัทใหญ่ในการดำเนินกิจกรรมในตลาด แม้จะมีบริษัท
หรือนิติบุคคลแยกต่างหากจากกัน แต่กฎหมายดังกล่าวไม่ใช้บังคับแก่ธุรกิจหรือกิจการเฉพาะสาขา
ที่มีกฎหมายควบคุมเป็นการเฉพาะ อาทิ ธุรกิจการสื่อสารและมัลติมีเดีย พลังงาน ไฟฟ้า เป็นต้น^๕
และไม่ใช้บังคับกับข้อตกลงหรือการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามข้อกำหนดทางกฎหมาย
หรือการเจรจาต่อรองร่วมหรือข้อตกลงร่วมระหว่างฝ่ายนายจ้างกับลูกจ้างอันเกี่ยวข้องกับเงื่อนไขการทำงาน
หรือกิจการซึ่งได้รับอนุญาตให้ดำเนินงานเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจหรือกิจการซึ่งมีลักษณะผูกขาด
ในการสร้างรายได้ (revenue – producing monopoly) เฉพาะกรณีที่ข้อห้ามนั้นจะเป็นอุปสรรค
ต่อการดำเนินกิจการ

ทั้งนี้ องค์กรที่มีอำนาจกำกับดูแลและบังคับใช้รัฐบัญญัติการแข่งขันทางการค้า คือ คณะกรรมการ
การแข่งขันทางการค้าแห่งมาเลเซีย (Malaysia Competition Commission: MyCC) ซึ่งมีอำนาจตามรัฐบัญญัติ
คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๕๓ (Competition Commission Act 2010) คณะกรรมการ
ดังกล่าวมีอำนาจดำเนินการและบังคับใช้รัฐบัญญัติการแข่งขันทางการค้า รวมถึงแนวทางดำเนินงานอื่น
ที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางการค้าตามรัฐบัญญัติ นอกจากนี้ ยังมีอำนาจในการให้คำปรึกษาแก่รัฐมนตรี
และเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ และภาคธุรกิจต่าง ๆ ตลอดจนเผยแพร่ความรู้และข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภค
และผู้ประกอบธุรกิจในมาเลเซีย

^๔ ดูกฎหมายฉบับเต็มได้ที่ :

<http://www.agc.gov.my/agcportal/uploads/files/Publications/LOM/EN/Competition%20Act%202010%20-as%20at%2015%20August%202016.pdf>

^๕ ภาคธุรกิจดังกล่าวมีกฎหมายบังคับใช้เป็นการเฉพาะ คือ รัฐบัญญัติการสื่อสารและสื่อมัลติมีเดีย (Communication and Multimedia Act 1998) รัฐบัญญัติจัดส่งแก๊ส พ.ศ. ๒๕๓๖ (Gas Supply Act 1993) รัฐบัญญัติคณะกรรมการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๔๔ (Energy commission Act 2001) รัฐบัญญัติจัดส่งไฟฟ้า พ.ศ. ๒๕๓๓ (Electricity Supply Act 1990)

สำหรับการกระทำที่ถือว่าเป็นการต่อต้านการแข่งขันทางการค้า (anticompetitive practices) ภายใต้รัฐธรรมนูญฯ กำหนดการกระทำ ๒ ลักษณะ ได้แก่ ๑) การร่วมมือกันลด จำกัด หรือทำลายการแข่งขัน และ ๒) การผูกขาดและการมีอำนาจเหนือตลาด (monopoly and dominant position)

๑. การร่วมมือกันลด จำกัด หรือทำลายการแข่งขัน

ตามรัฐธรรมนูญติการการแข่งขันทางการค้ากำหนดข้อห้ามในการทำข้อตกลงในแนวนราบ (horizontal agreement)^๖ และแนวดิ่ง (vertical agreement)^๗ ที่มีวัตถุประสงค์หรือมีผลเป็นการกีดกัน จำกัด หรือทำลายการแข่งขันในตลาดอย่างมีนัยสำคัญ เช่น การตกลงร่วมกันเพื่อกำหนดราคา (price fixing) การตกลงร่วมกันเพื่อแบ่งตลาด การจำกัดหรือควบคุมการผลิต การตกลงร่วมกันในการประกวดราคา เป็นต้น อย่างไรก็ตาม กรณีที่ไม่ถือว่าเป็นการกระทำนั้นมีผลกระทบต่อการแข่งขันในมาเลเซีย จะได้รับการยกเว้นจากกฎหมาย หากข้อตกลงนั้นทำให้คู่สัญญาได้รับส่วนแบ่งตลาดไม่เกินร้อยละ ๒๐ หรือคู่สัญญาตามข้อตกลงไม่ใช่คู่แข่งหรืออยู่ในตลาดประเภทเดียวกัน และแต่ละฝ่ายมีส่วนแบ่งน้อยกว่าร้อยละ ๒๕

นอกจากนี้ รัฐบัญญัติการแข่งขันทางการค้าได้กำหนดข้อยกเว้นเป็นรายบุคคลและข้อยกเว้น ให้ความร่วมมือที่อยู่ภายใต้ประเภทของความร่วมมือที่ได้รับการยกเว้น หากเป็นการร่วมมือการลด จำกัด หรือทำลายการแข่งขันในลักษณะ

(๑) ก่อให้เกิดประโยชน์ด้านเทคโนโลยีและผลประโยชน์ต่อสังคม

(๒) ผลประโยชน์ดังกล่าวไม่อาจเกิดขึ้นได้หากไม่มีการทำความร่วมมือที่ต่อต้านการแข่งขันทางการค้า

(๓) ความเสียหายที่จะเกิดขึ้นต่อการแข่งขันจะต้องได้สัดส่วนกับผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น และ

(๔) การแข่งขันทางการค้าจะต้องไม่ถูกทำลายไปจนสิ้นเชิง

๒. การผูกขาดหรือการมีอำนาจเหนือตลาด (monopoly or dominant position)

ตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้ากำหนดห้ามมิให้กิจการหรือธุรกิจกระทำการใช้อำนาจเหนือตลาดโดยมิชอบ โดยการมีอำนาจเหนือตลาด หมายถึง การที่กิจการนั้นครองอำนาจในการปรับราคา หรือข้อกำหนดทางการค้าโดยปราศจากการแข่งขันราคาจากคู่แข่ง นอกจากนี้ กรณีที่จะถือว่าเป็นการใช้อำนาจเหนือตลาด ตามรัฐธรรมนูญติฯ ข้อ ๑๐ (๒) กำหนดกรณีที่เป็นการใช้อำนาจโดยมิชอบ ซึ่งรวมถึงการกระทำดังต่อไปนี้

(ก) กำหนดราคาซื้อ ราคาขาย หรือเงื่อนไขใด ๆ ที่ไม่เป็นธรรมกับผู้ผลิตหรือผู้บริโภค

^๖ การตกลงในแนวนราบ (Horizontal Agreement) หมายถึง ข้อตกลงระหว่างผู้ประกอบการซึ่งอยู่ในตลาดเดียวกัน ในห่วงโซ่การผลิตหรือการจำหน่าย

^๗ การตกลงในแนวดิ่ง (Vertical Agreement) หมายถึง ข้อตกลงระหว่างผู้ประกอบการซึ่งอยู่ในระดับที่แตกต่างกัน ในห่วงโซ่การผลิตหรือการจำหน่าย

- (ข) จำกัดหรือการควบคุมการผลิตอันเป็นทางเสียเปรียบแก่ผู้บริโภค
- (ค) ร่วมมือกันปฏิเสธการทำการค้า
- (ง) ใช้เงื่อนไขเงื่อนไขทางการค้าระดับที่อาจเป็นการขัดขวางการเข้าสู่ตลาดหรือการขยายการลงทุนของคู่แข่ง หรือเป็นการบีบให้ออกจากตลาด หรือสร้างความเสียหายต่อระบบการแข่งขันในตลาด
- (จ) ทำสัญญาซึ่งโดยลักษณะหรือตามธรรมเนียมการค้าไม่มีความเกี่ยวข้องกับสาระสำคัญของสัญญาภายใต้การยอมรับเงื่อนไขเพิ่มเติมโดยคู่สัญญาอีกฝ่าย
- (ฉ) กระทำพฤติกรรมที่เป็นการกำจัดคู่แข่ง
- (ช) ซื้อสินค้าหรือทรัพยากรที่ขาดแคลน โดยไม่มีเหตุอันสมควรทางการค้าสำหรับการซื้อสินค้าหรือทรัพยากรนั้นจนหมดเพื่อตอบสนองความต้องการของตน

สำหรับข้อยกเว้นของการผูกขาดหรือการใช้อำนาจเหนือตลาดโดยมิชอบข้อ ๑๐ (๓) ไม่ได้ห้ามกิจการที่มีอำนาจเหนือตลาดมิให้ดำเนินการอันมีเหตุสมควรทางการค้าหรือเป็นการโต้ตอบอันสมควรทางการค้าต่อการเข้าสู่ตลาดหรือพฤติกรรมของตลาดคู่แข่ง นอกจากนี้ มาเลเซียยังมีการใช้มาตรการลดหย่อนโทษ (leniency programme) สำหรับกิจการหรือบริษัทที่ฝ่าฝืนข้อห้ามตามรัฐบัญญัตินี้ โดยข้อ ๔๑ (๑) กำหนดการลดหย่อนโทษไว้ไม่เกินอัตราร้อยละ ๑๐๐ ของโทษที่กำหนดไว้ หากผู้ประกอบการนั้นยอมรับว่ามีส่วนในการฝ่าฝืนข้อห้ามตามที่กำหนด และได้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่คณะกรรมการแข่งขันทางการค้าแห่งมาเลเซียในการสืบสวนสอบสวนการฝ่าฝืนข้อห้ามของกิจการหรือบริษัทอื่น ๆ

กฎหมายแข่งขันทางการค้าของไทย

ประเทศไทยมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นกฎหมายหลักในการควบคุมการแข่งขันทางการค้า โดยพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นกฎหมายฉบับที่ได้แก้ไขปรับปรุงจากพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้าฉบับใหม่มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ บังคับใช้แก่กิจการอันดำเนินการเพื่อประโยชน์ทางการค้าในทางเกษตรกรรม อุตสาหกรรมพาณิชย์กรรม การเงิน การประกันภัยและการบริการ และให้หมายความรวมถึงกิจการอื่นตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง ทั้งนี้ พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ มิใช่บังคับแก่การกระทำของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐเฉพาะในส่วนที่ดำเนินการตามกฎหมายหรือมติของคณะรัฐมนตรีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐประโยชน์สาธารณะ ผลประโยชน์ส่วนรวม หรือจัดให้มีสาธารณูปโภค รวมถึงกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ หรือชุมนุมสหกรณ์ ซึ่งมีกฎหมายรับรองและมีวัตถุประสงค์ดำเนินการทางธุรกิจเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพของเกษตรกร รวมถึงมิใช่บังคับแก่กิจการที่มีกฎหมายเฉพาะกำกับดูแลในเรื่องการแข่งขันทางการค้า เช่น กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เป็นต้น

องค์กรที่มีอำนาจใช้บังคับพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ คือ คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า มีอำนาจหน้าที่สำคัญในการออกระเบียบหรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติกำกับดูแลการประกอบธุรกิจและกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อให้มีการแข่งขันทางการค้าอย่างเสรีและเป็นธรรม

พิจารณาเรื่องร้องเรียนและสอบสวนการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติ ตลอดจนดำเนินคดีอาญาตามที่ได้มีการร้องทุกข์ของผู้เสียหาย

สำหรับการกระทำที่ถือว่าเป็นการต่อต้านการแข่งขันทางการค้า (anticompetitive practices) ตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้าฯ ได้แก่ ๑) การผูกขาดทางการค้า ๒) การรวมธุรกิจ ๓) การลด ผูกขาด หรือจำกัดการแข่งขันทางการค้า ๔) การปฏิบัติทางการค้าอย่างไม่เป็นธรรม ๕) การตกลงร่วมกับผู้ประกอบการธุรกิจต่างประเทศ

๑. การผูกขาดทางการค้า ตามมาตรา ๕๐ ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดกระทำการกำหนดหรือรักษาระดับราคาซื้อหรือขายสินค้าหรือค่าบริการอย่างไม่เป็นธรรม หรือกำหนดเงื่อนไขในลักษณะที่ไม่เป็นธรรม หรือระงับ ลด หรือจำกัดการบริการ การผลิต การซื้อ การจำหน่าย การส่งมอบ การนำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ทำลายหรือทำให้เสียหายซึ่งสินค้า ทั้งนี้ เพื่อลดปริมาณให้ต่ำกว่าความต้องการของตลาด รวมถึงแทรกแซงการประกอบธุรกิจของผู้อื่นโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

๒. การรวมธุรกิจ ตามมาตรา ๕๑ กำหนดเกี่ยวกับการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการลดการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญในตลาด ต้องแจ้งผลการรวมธุรกิจต่อคณะกรรมการแข่งขันทางการค้า แต่ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจจะกระทำการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการผูกขาด หรือการเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการแข่งขันทางการค้า ทั้งนี้ การรวมธุรกิจที่ต้องอยู่ภายใต้มาตรา ๕๑ หมายความว่ารวมถึง การที่ผู้ผลิตรวมกับผู้ผลิต ผู้จำหน่ายรวมกับผู้จำหน่าย ผู้ผลิตรวมกับผู้จำหน่าย หรือผู้บริกรวมกับผู้บริกร อันจะมีผลให้สถานะของธุรกิจหนึ่งคงอยู่และอีกธุรกิจหนึ่งสิ้นสุดลงหรือเกิดเป็นธุรกิจใหม่ขึ้น การเข้าซื้อสินทรัพย์ทั้งหมดหรือบางส่วนของผู้ประกอบธุรกิจอื่นเพื่อควบคุมนโยบายการบริหารธุรกิจการอำนวยความสะดวกหรือการจัดการตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด การเข้าซื้อหุ้นทั้งหมดหรือบางส่วนของผู้ประกอบธุรกิจอื่น ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

๓. การร่วมกันผูกขาด ลด หรือจำกัดการแข่งขัน ตามมาตรา ๕๔ ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจร่วมกันกระทำการใด ๆ อันเป็นการผูกขาด หรือลดการแข่งขัน หรือจำกัดการแข่งขันในตลาดนั้น โดยกำหนดราคาซื้อหรือราคาขายหรือเงื่อนไขทางการค้าที่ส่งผลกระทบต่อราคาสินค้าหรือบริการ ตกลงกันจำกัดปริมาณของสินค้าหรือบริการ กำหนดข้อตกลงหรือเงื่อนไขในลักษณะสมรู้กัน เพื่อให้ฝ่ายหนึ่งได้รับการประมูลหรือประกวดราคาสินค้าหรือบริการ หรือเพื่อบริการให้ฝ่ายหนึ่งเข้าแข่งขันราคาในการประมูลหรือประกวดราคา กำหนดแบ่งท้องที่ที่ผู้ประกอบธุรกิจแต่ละรายจะจำหน่าย หรือลดการจำหน่าย หรือซื้อสินค้าหรือบริการได้ในท้องที่นั้น หรือกำหนดผู้ซื้อหรือผู้ขายที่ผู้ประกอบธุรกิจแต่ละรายจะจำหน่ายหรือซื้อสินค้าหรือบริการได้ โดยผู้ประกอบธุรกิจอื่นจะไม่ซื้อหรือจำหน่ายหรือซื้อสินค้าหรือบริการ

๔. การปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม ตามมาตรา ๕๗ กำหนดห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจกระทำการอันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นในลักษณะการกีดกันการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นอย่างไม่เป็นธรรม ใช้อำนาจตลาดหรืออำนาจต่อรองที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรม หรือกำหนดเงื่อนไขทางการค้าอันเป็นการจำกัดหรือขัดขวางการประกอบธุรกิจของผู้อื่นอย่างไม่เป็นธรรม

๕. การตกลงร่วมกับผู้ประกอบการต่างประเทศ ตามมาตรา ๕๘ กำหนดห้ามมิให้ผู้ประกอบการธุรกิจในประเทศทำนิติกรรมหรือสัญญากับผู้ประกอบการในต่างประเทศอย่างไม่มีเหตุผลอันสมควร อันก่อให้เกิดพฤติกรรมการผูกขาดหรือจำกัดการค้าอย่างไม่เป็นธรรมและส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและผลประโยชน์ของผู้บริโภคโดยรวม

บทวิเคราะห์และสรุป

จากข้อมูลกฎหมายการแข่งขันทางการค้าของประเศมาเลเซียและประเทศไทยสะท้อนให้เห็นว่าทั้งสองประเทศต่างดำเนินมาตรการทางกฎหมายที่สอดคล้องกับแผนงานประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พ.ศ.๒๕๖๘ (ASEAN Economic Community Blueprint 2025) โดยกฎระเบียบดังกล่าวถือเป็นแนวทางสำคัญที่เอื้อต่อการเปิดเสรีและการเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน รวมทั้งยังเป็นการส่งเสริมความเป็นภูมิภาคที่มีความสามารถในการแข่งขันมากขึ้นตามแผนงานดังกล่าวอีกด้วย

อย่างไรก็ดี ด้วยความแตกต่างทางเศรษฐกิจของมาเลเซียและไทย จึงทำให้กฎหมายการแข่งขันทางการค้านั้นมีความแตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละประเทศ โดยข้อแตกต่างด้านบทบัญญัติของกฎหมายที่เห็นได้อย่างชัดเจนคือ ข้อกำหนดที่ถือว่าเป็นการต่อต้านการแข่งขันทางการค้า (anticompetitive practices) ประเทศไทยมีข้อกำหนดที่ค่อนข้างชัดเจนและครอบคลุม เห็นได้จากบทบัญญัติเรื่องการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการลดการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญในตลาดตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งกำหนดกลไกการควบคุมเรื่องดังกล่าวไว้ถึง ๒ รูปแบบ ได้แก่ ระบบการแจ้งต่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าและระบบการขออนุญาตต่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ซึ่งการที่ประเทศไทยมีมาตรการทางกฎหมายที่กำหนดเรื่องควรวรรณกิจการไว้จะทำให้การแข่งขันในตลาดเป็นการแข่งขันที่เป็นธรรมและเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคยิ่งขึ้น เนื่องจากการควรวรรณกิจการเป็นกลไกที่สร้างความได้เปรียบทางธุรกิจ และอาจก่อให้เกิดการผูกขาดทางการค้าอันจะนำมาซึ่งผลเสียต่อผู้ประกอบการในตลาดและผู้บริโภค ในขณะที่มาเลเซียไม่ได้กำหนดเรื่องการควรวรรณกิจการไว้ในรัฐธรรมนูญการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๕๓ แต่อย่างไรก็ตาม หากมีการควรวรรณกิจการเกิดขึ้น กิจการนั้นก็ยังคงต้องตกอยู่ภายใต้ข้อกำหนดเรื่องการต่อต้านการแข่งขันทางการค้า

นอกจากนี้ กฎหมายการแข่งขันทางการค้าของทั้งสองประเทศยังมีความแตกต่างกันในเรื่องของมาตรการลดหย่อนโทษ (leniency program) โดยพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ของประเทศไทยไม่ได้กำหนดมาตรการลดหย่อนโทษสำหรับการฝ่าฝืนข้อกำหนดในพระราชบัญญัติ^๔ ในขณะที่รัฐธรรมนูญการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๕๓ ของมาเลเซียกำหนดมาตรการลดหย่อนโทษไว้เพื่อประโยชน์ในการแสวงหาข้อมูลและข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาเรื่องการตกลงร่วมกันระหว่างกิจการ ซึ่งทำให้การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวนี้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

^๔ มีเพียงการเปรียบเทียบปรับ ตามมาตรา ๗๙ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ซึ่งบัญญัติว่า

มาตรา ๗๙ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจเปรียบเทียบได้ ในการใช้อำนาจดังกล่าว คณะกรรมการอาจมอบหมายให้เลขาธิการกระทำการแทนได้

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

LAW for ASEAN
by the Office of the Council of State of Thailand

อย่างไรก็ตาม แม้ความแตกต่างทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนจะเป็นความท้าทายสำคัญประการหนึ่งของการประสานกันทางด้านกฎหมายเพื่อไปสู่การเป็นตลาดเดียว (single market) แต่ประเทศสมาชิกอาเซียนก็ยังคงมีความพยายามที่จะพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกันหรืออยู่ภายใต้พื้นฐานและหลักการเดียวกัน ด้วยเจตนารมณ์ที่ต้องการให้เกิดการกำกับดูแลให้ผู้ประกอบธุรกิจมีการแข่งขันกันอย่างเสรีและเป็นธรรมเหมือนกัน